

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc la Viena E. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Koss), H. Schickel, Albin Herrndorff, M. Danks, A. Oppel, J. Donnerberg; în Budapesta: A. Y. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner. Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o colină 8 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicație. Publicări mai dese după tariful și învoială. Reclame pe pagina a III-a o serie 16 cr. v. a. sau 80 bari.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în să-careți
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunei, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiului I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusa în casă: Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună exemplară 6 cr. v. a. sau 15 bani. Atâtă abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 148.

Brașov, Joi, 8 (20) Iulie

1893.

Nou abonament la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Iulie 1893 st. v.

s'a deschis un nou abonament, la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci
pe șase luni 20 „
pe trei luni 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 8 franci
pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate poștale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei”.

Brașov, 7 Iulie v.

În numerii precedenți ai foiei noastre ne-am exprimat părerea de rău pentru unele aparițiuni ciudate și îngrijitoare în presa fraților noștri de dincolo.

Am arătat în deosebire, cât de rău fac confrății dela „Voința Națională”, când, în fața măreței mișcări naționale din România, care, precum dovedit este, unesc pe toți frații noștri din regatul independent, fără deosebire de partid, susțin că guvernul și partida dela putere ar fi cu rea credință în cesțiunea noastră, a Românilor asupriți, și ar merge mână în mână cu con-

trarii neamului nostru, ba că și-ar fi aflat chiar aliați aici la noi în pretinsa partidă a „Românilor unguriți”, de a căreia existență noi cei de aici nu scim nimic până acum.

Amă disu că printr-o asemenea tactică numai strica pot cauza noastră mari, numai slăbi pot importanța mișcării îmbucurătoare din România în favorul nostru, încurajându pe adversarii românismului în uneltirile lor.

N'am înțeles și nu înțelegem cum ar fi posibil ca una sau alta dintre partidele politice de dincolo să se folosască de cauza noastră transilvănenă, cu scopul de a-o exploata în favorul politice sale militante interne, fiă în sens guvernamental orî opozițional, fără ca acesta să aibă pentru noi și cauza noastră cele mai rele efecte.

Aceste efecte le-am vădit și le vedem cu ochii, mai ales de un șir de ani încoco.

Va înțelege der or și cine, că n'am mai putut rămâne indiferenți față cu certa infocată, ce s'a încins între câte-va diare de frunte de dincolo în cesțiunea noastră, căci, deși întotdeauna ne ferim cu cea mai mare rigore de-a ne ocupa de certele interne ale partidelor de dincolo, nu putem tăce și atunci când aceste certe se portă pe socotela noastră, și implicându-ne și pe noi în ele.

Căci ce însemneză sgomotul sistematic, ce se face cu preinșii „Români unguriți”, cari ar fi gata să dea mâna cu guvernul român, ce s'ajute Ungurilor dela putere, să ne desnaționalizeze, decât nu implicarea noastră în certele ațitate de „Voința Națională”?

Ce îndreptătesce, întrebăm încă odată, pe cei dela „Voința”, de-a accentua mereu o astfel de desbinare în sinul Românilor de din-

colo și de dincoce în cauza cea mare a românismului?

Faptele reale nu-i îndreptătesc, căci ele desmint categoric acele afirmări cutezate, der ore îi îndreptătesc la acesta direcțiunea politică urmată de marii bărbați ai României?

„Voința Națională” este un organ de frunte al partidului liberal-național. Ei bine, unul dintre liberalii cei mai de frunte, unul dintre cei mai iluștri bărbați de stat ai țării, neuitatul Mihail Kogălniceanu, avea cu totul alte vederi despre simțemintele și dorințele Românilor din regatul românesc privitor la cesțiunea transilvănenă.

Eată cum caracterisa Kogălniceanu la 1888 aceste simțeminte și dorințe:

„Noi Români din regatul românesc un minut n'am fost, un minut nu suntem fără a împărtași durerile vostre, fără a simțipatisa cu eforturile vostre pentru asigurarea naționalității române, acolo unde Dumneșeu și Divul Traian au implântat-o, căci scim că atunci când — der acesta nu va fi — când naționalitatea română ar fi stinsă peste Carpați, nici noi Români de dincoce de Carpați nu vom avea propria noastră existență națională asigurată!

„Cu toții simțim în inima fiă-cărui din noi esistă der durerea de a vedea politica greșită și funestă ce se urmărește în contra Românilor de către concetățenii voștri Maghiari, politică mai înainte de toate funestă însuși statului ungar!”

Limbajul acesta clar, firesc, simpatic și pătunș de idei mari naționale, îl înțelegem, el ne mișca și ne însuflețea.

Nu înțelegem și nu ne putem însufleți însă de limbajul aceluia, cari vor cu totadinsul să lătescă credința în România, ca și

la noi, că nu toți Români simțu durere în inima lor din cauza politice funeste, ce se urmărește în contra noastră, a celor din statul ungar, ci că o parte foarte mare dintrînșii ar fi gata chiar a sprijini această politică!

Eată de ce am rugat pe confrății dela „Voința Națională” să ne spună, cum cred d-lor că se poate uni un asemenea limbaj cu marele interese ale românismului în vremile grele de aci?!

Mișcarea națională în România.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.”)

Craiova, 4 Iulie 1893.

Domnule Redactor! Faptul cel mai însemnat, despre care doresc să vă scriu astăzi, sunt ecursiunile studentilor universitari în deosebite părți ale țării și manifestările de simpatie pentru România de peste Carpați, cărora de pretutindeni li-se da o via expresiune, ca răspuns la propaganda ce fac studenții pentru deșteptarea spiritului național și a ideii de solidaritate între toți Români.

Până acum deosebite delegațiuni ale studenților, în înțelegere cu comitetul central al Ligei pentru unitatea culturală a Românilor, au ținut conferințe în Buzău, în Craiova, în Severin, în Focșani, și aiurea. Pretutindeni studenții au fost întâmpinați cu iubire și entuziasm; în unele orașe d. e. în Severin și Buzău, li-s-au dat banchete și li-s-au făcut ovațiuni prin cântări de imnuri și prin retrageri cu faclă.

Aici în Craiova studenții au fost primiți de o mulțime de cetățeni, în fruntea cărora se afla o comisiune a Ligei, secțiunea Craiova. D. I. Faură, vice-președintele comitetului Ligei, și după densus un elev al liceului, Constantineanu Mircea, le țin câte o alocuțiune de bunăvenire. Apoi elevii liceului, intruniți în cor sub conducerea măestrului lor de musică S. I. Ilarianu, cântă imnul național „Deșteptă-te Române”. D. Magau G. Baileanu,

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

FERICIRE.

Novelă, tradusă din limba germană de H. Chendi.

Prietinei L.

(Fine).

Felice încep a face toaleta, er vărul său își aprinse o țigaretă, și se uita în giur de sine prin salon.

— „Ha ha, uite 'noce”, strigă deodată, ce face vântariul acesta și o mânășă de damă lângă notele tale! Ce mânășă va fi purtată mânușa asta inmuiată în parfum de viorele!...—ce se vești, totuși nu ai rămas tu așa de străin, ca să nu ai cunoștințe cu ființe femeesc! Altcum trebuie să mi-o închipuesc, căci tu într'a-deveru ești un băiat, al naibii de frumos, căci toate privirile, ce ne urmară eri; nu le-am atras eu asupra noastră, ci tu!

Felice sosi din odaia de toaletă și luă la sine evantaiul și mânușa.

— „Bernard, te rog...” duse el indignant...

— „Să nu o iai în nume de rău”, risă Bernard, „eu sunt discrețiunea în per-

sonă, — apoi suntem numai între noi. Și eu iubesc femeile cele cu ochii seducători, după cari se tupilesc câte-un drăcor. Ba am avut și o prietină odată — Dăme, cum mi-o revocă în memoria mirosul acesta de viorele — ciudată, cum stă în legătură memoria cu nervii mirosului! Ea era o femeie minunată, numai prea escentrică. Pretindea dela mine, ca de dragostea ei să nu merg la America, cerea peste tot lucruri cu neputință — în sfârșit ne-am despărțit și nu am mai audut nimic de ea. O, ce femeie, ce ochi la ea! Vești, vești, mirosul acesta m'a făcut sentimental. Ha, divanul întreg e parfumat — acu numai înțeleg aranjamentul ciudat al salonului tău... Ce vedu, omule, tu înroșești ca o fată tână; sfântu șod, ce ești, nu te ocupa cu gândul de a nega înaintea mea. Spune-mi totu de ca la un om practicu — firescu, că-ți promitu discrețiune!

Felice își puse resolutu pălăria pe cap.

— „Fi bun și nu-mi mai vorbi despre acesta, decât voiesc, ca să te însoțesc. E o profanare să vorbesc în chipul acesta

despre ea, — e o profanare, mă înțelegi?”

— „Ce naiba, așa stămu? Las', las', scin eu, că voi artiștii aveți vederi deosebite de ale laicilor, și cum că ești un adevărat artist, nu mă mai îndoiesc. Fi tu minte și nu te supăra, căci nu port eu vina, că am dat de mânușa asta — etă îți promitu, că nu voi mai aminti nimic. Povesteste-mi tu mai bine, ce mai zace în in pulpitul mesei tale de scris, vre o operă ceva?”

— „Pentru ce voiesc să soi?”

— „Curiosă întrebare! Nu vești și nu bag de seamă, că mă interesezi? Eu îți sunt rudenia cea mai de aproape, în apropierea ta imi reinviează toate visurile tineretei — eu tare ași dori să-ți fiu folositor! Crede-mă, Felice. Că imi vine să mă consider de tatăl tău, cel puțin de un frate mai mare al tău. Și tu, cum ești, ai fi în stare să mi închiști ușa pe dinaintea nasului și să-mi dici: du-te și dă-mi pace!”

— „O, ești foarte marinos, Bernard, îți mulțumesc pentru interesarea ta, ertă-mi purtarea mea necuviincioasă, der eu

sunt cu totul nedepinsu, ca să se intereseze cineva de mine”.

După acestea pleacă la prânz și pe drum află Bernard, că opera de predilecțiune a lui Felice era o simfonie pentru orchestră, carea zăcea perfectă în masa lui de scris.

— „Și tu încă nu ți-ai ascultat lucrarea ta proprie?”

— Felice risă. „Totuși — și încă foarte des în vis”, îi răspuse. „Și cu aceste ești mulțumit?”

— „Da!” — Însă „da” acesta suna de totu nesigur!

— „Trebuie să se schimbe lucrurile!” observă Bernard.

În ziua următoare își serbă secretarul B., prietinelui lui Felice, ziua născerei. Sosirea acasă a fiicei celei mari dăse privilegiu, ca să invite un ceru mai însemnat de prietin la masă. Când merse Felice, ca să gratuleze, se vedu deodată impregiat de o droie de prietin, se vedu în mijlocul unei societăți considerabile. Oamenii cei atabili și deschiși, conversațiunea

președintele delegațiunii și societății studenților, răspunse prin cuvinte de foată mulțămindu Craiovenilor pentru simpatia primire; ér sera finu o conferință despre „legitimitatea mișcării naționale”, care a fost adese-ori întreruptă de cele mai căldurose și mai entusiastice aplause. Ună publică numerosă și alesă umplea grădina Barbu Ionescu (Belle-vue), închiriată anume pentru acest scop și, până la începerea conferinței, muzica militară desfășurată publicul prin cântece naționale.

După conferință, d-lu Baileanu ceti publicului asistentă un proiect de adresă către d-lu Dr. Ionu Rațiu, președintele comitetului național din Sibiu. In scurtă timp această manifestare de simpatie și interes pentru cauza Românilor transcarpatini s'a umplut de sute de semnături și s'a trimis la adresa destinată. A doua zi după conferință studenții, însoțiți de un membru al comitetului local, au vizitat localul băilor comerciale, podul Jiteanului pe Jiu și biserica S. Ilie, însemnate lucrări de artă arhitectonică. Apoi au plecat la Turnu Severin.

Astfel sosirea studenților, cari străbatu țera in această apostolică misiune, este considerată în totu locul oa o sărbătoare. Privindu această mișcare, promiștore de un viitoru mai bun, bătrânii, cari au fost martori ai trecutului, aru pute repeta cuvintele, cari se dice a le fi pronunțat într'o ocazione, în anul trecut, ferioitul George Barițiu de glorioasă memoria: Acum potu să moru, căci sunt siguru de mântuirea neamului românesc!

Și pentru ce această mișcare? Pentru ce inimile Românilor palpitu astăzi mai viu oa alta-dată? Pentru-că simțământul produce alte simțăminte asemi. Fără simțământu și fără pasiune nu e posibilă lucrarea. Și numai din entusiasmu și din pasiuni mari se nascu fapte mari. Spiritul este lumina, care ne aratã calea pe care trebuie să mergem; ér puterea, care ne impinge înainte, este simțământul. O idee mare, oa să se pota realiza, trebuie să pãtrundã în inimă, să devinã o pasiune, și răspândindu-se în massa mulțimei, să formeze unu curentu.

Și care este isvorul acestui curentu de mișcare națională în România? Este simțământul sfântu și eternu al iubirii frățești, căci sângele apă nu se face... Asasinatul unui individ este o crimă, oa emoționează mulțimea și care în Austro-Ungaria este pedepsitã cu morte prin turu. Cum trebuie să considerã deoi încercarea de a asasina o întregă națiune? Acastă încercare, mai multu decâtu barbară, infernală, care o facu Ungurii asupra Românilor din Austro-Ungaria, a șgduitu inimile fraților loru dincoace de munți. Mai alesu votarea și sancționarea legii pentru asilurile de copii, alu cărei scopu este desnaționalizarea și maghiarizarea nouelor generațiuni din fașe, când nu potu opune

nicu o rezistență, a făcutu să tresarã toti Români. Și atunci, totu la mișcarea și prin inițiativa studenților universitari, în frunte oa venerabilul loru rectoru d. A. Orăscu, s'a înființat *Liga pentru unitatea culturală a Românilor*, oa răspunsu la legea pentru asilurile de copii și a societăților unguresoi de cultură (Kulturegylet)

Apoi procesele de presă și dese condamnări la închisoare ale juriștilor, cari oa unu nobil curagiu continuă a apăra dreptu causă a Românilor transcarpatini; procesele, osinda și tratarea sãlbatică a lui Lucaoiu, demnă numai de timpurile întunecoșe ale evnului mediu; și acum în urmă amenințarea de a arunca în închisoru pe membrii comitetului național și capii delegațiunii de 300 la Viena, și pe cei 40 de studenți, autori ai Replicii, au făcutu să creșcă din zi în zi mai multu simțământul de durere și indignațiune în inima Românilor de aiou.

Acestu simțământu a datu nascere mișcării naționale de astăzi în România; elu a motivat înființarea Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor. Și mulțămite activității acestei societăți, până mai iert sub conducerea eternu regretatului ei președinte Teodoru Brătianu, ér astăzi sub președintu d-lui V. A. Urechia, senatoru și profesoru universitaru; mulțămite Memoriului studenților din România liberă și Replicii studenților români din Austro-Ungaria, răspândite în diverse limbi în totã Europa, oestiunea Românilor de peste Carpați a devenitã astăzi o oestiune europeană pentru presă, și cu timpul sperazã, oa va pute deveni o oestiune europeană pentru cabinetele Europei.

Acei, cari mergu în frunte, să nu pãrdã speranța. Ei, și oa ei împreună o întregă generațiune potu să piarã, dér va trăi națiunea, și pe calea deschisă de ei, își va continua destinele și misiunea sa istoricã în Orientul Europei.

Cu totã stima, alu D-Vostre

Michailu.

Proiectul militar germanu.

Majoritatea parlamentului germanu a votatã într'una din ședințele sale trecute § 1. alu proiectului militar germanu și prin urmare primirea întregului proiectu e asigurată. Se înțelege, oa ocerurile guvernamentale se bucurã de această victoriã a cancelarului Caprivi. Diarulu „Politik” însu dice, oa această bucurie e fără temeliu, de-orice nu însamna alta, decâtu că interesele grósnice, ce le plătesce Germania de douăzeci de ani încoco, dela 1871, s'au urcatu în modu îngrozitoru. Ce speranze mari nutrea Germania după ce infrinse puterea Francoiei. Ea credea, oa a nimicit'o politicoșe pentru tot-deuna. Dér amarú s'a înșelatu!

In locul unei Francoie ingenunchiate, Germania stã ațu față în față cu Francoia

regeneratã, oa o armatã puternicã și bine organizatã, care și în Berlinu e prețuitã oa celu puțin egalã cu cea germană. Deși guvernul franceș, cari s'au succedat până acum au fostu slabe, oa tote acestea o mână providențială va pute concentra puterile Francoiei și va presenta unu factoru gata de rãboiu.

Francia mai este în stare să-și măreșoã armata, de-orice resursele sale financiare sunt bogate, pe când Germania abia este în stare să satisfacã și actualilor ocerinte militare. Cu o majoritate de 11 voturi s'a primitu § 1 alu proiectului militar! Cum va fi la proximile ocredite militare, după ce impositele pentru acoperirea cheltueilor actuale au fostu stigmatizate de către tote cercurile productive ale poporului? Acosta e o oestiune, care va înabusi bucuria nu numai a acelora, cari au votat § 1 cu „da”, oi și a aceloru bărbați, cari stau la cărma statului.

SCIRILE ȘILEI.

— 7 (19) Iulie.

Comitetul Soc. pentru cultura și literatura română în Bucovina a ținutã Vinea trecutã o ședință. Arch. V. de Repta a raportatã răspunsulu, pe care Eminența Sa Mitropolitulu l'a datu deputației Societății, care l'a felicitat de iubileu. — Secretarul comunicã, oa d. arhipresviter-staurorofu, protopresviteru alu Siretului și perochu în Terblecea, D. Seleschi, a dăruitu societății suma de 1040 fl. 57 or., destinându o să formeze unu fondu cu numele: „Maria și Dimitrie Seleschi”, pentru stipendii de datu la elevii români bucovineni gr. or., dela școlele secundare din Bucovina. Comitetulu a decisu a-i trimite marimonosului donatoru o mulțămire. — Membrul fundatoru alu societății, d-lu Alexandru cav. de Semaca, proprietaru în Rancea, a dăruitu societății unu elaviru, o mașină de cusutu și alte acareturi. Societatea i aduce vii mulțămiri d-lui Semaca, care este unu vechiu binefacetoru alu ei.

—x—

Condamnați pentru duellu. Astăzi s'a pettractatã înainte tribunalulu r. din locu procesulu în afacerea de onore, ce a avut o d-lu Cornelu Scurtu, colaboratoru internu alu „Gazetei Trans.”, cu profesorii din locu Dr. Ionu Bozoceanu și Dr. Valeriu Branisce. Se șoie, oa duelulu întâmpat în Aprilie a. c. oa sabia, între d. Scurtu și Branisce, pe care căduse șorteã, a provenit din causa unei declarațiuni, pe care d-nii Bozoceanu și branisce au publicat'o în coloșele „Tribunei”, ofensându în modu revoltăteru Redacțiunea năstrã. D-lu Scurtu, oa membru alu Redacțiunii, a cerutã satisfacțiã dela numii domni, cari s'au vëdușiliți a-i-o și da. Ajungendu afacerea la tribunalu d-lu Scurtu și d-lu Dr. Valeriu Branisce au fostu osinditi la câte 8 zile, ér d-lu Dr.

Ionu Bozoceanu la 2 zile închisoare de statu.

—x—

Trãsnetu. Din Gherla ni-se scrie oa data de 17 Iulie n. o.: In orașulu nostru ațu, în 17 Iulie n. o., după amēdi pe la orele 4, s'a ridicatã o furtunã grozavã cu trãsnete și tunete, ér pe urmă o ploie torențială, încotru apa aprupe erasã între prin casele ómeniloru. Unu trãsnetu s'a descãcatu asupra casei șefulu de postu. Casa era sã ardã în flacãri, deoã țărãnișoã română, care venise în această zi la tãrgu, nu alergã să dea ajutoru pompieriloru. In același minutu fu lovitã de trãsnetu o femeie armeană, cu numele Cear Ana, carea mergea pe stradã către casã. Nenorocita imediatu a fostu dusã la spitalu, unde după câteva minute muri în mari chinuri. Se crede, oa și în împrejurime s'au întâmpatã mari nenorociri. — T. B. Someșanulu.

—x—

Convenția comercială între România și Rusia. „Agenția Hava” comunicã din Petersburg șoirea telegraficã, oa după cum se crede acolo, negocieriile comerciale cu România voru începe șeptemãna viitoare.

—x—

Rãmãșițele pãmêntesci ale colonelului rusu Palcin, mortu în 1849, au fostu desgrupate în prezența atașatulu militar rusu Woronine și a deputațiilor militare austriace și ungare, în Muncaș. Ele vor fi transportate în Rusia. D. Woronine a exprimatã autorităților mulțumirile țarulu, pentru atitudinea loru plinã de tactu și de milã. La banchetulu datu apoi, generalulu conte d'Uxkull, comandantulu corpulu 6 de armatã, a beutã în onoreã țarulu și a armatei rusesci. D. Woronine a răspuns prin unu toastu în onoreã împãratulu Francoșu Iosifu, a armatei austro-ungare și a hoveșiloru.

—x—

Evacuarea Egiptului. „Gazeta de Francofurt” aflã din Constantinopolu, oa Sultanolu a adresatã Angliei rugãciunea urgentã, de a regula câtu mai curēndu terminulu de deșertare a Egiptulu. Rechemarea d-lui Cromer este iminentã.

—x—

Meetingu anarchistu. Anarșitișii din Londra au convocatã unu meetingu, în care prințulu Crapochin, Mal-to, Luiza Michel și Malatesta voru lua cuvântulu. Convocarea este făcutã pe hãrtii roșii. Ea este înșoitã de două proclamațiuni. Una șoieșã fôrte violentu intitulatã: „Judecătoriloru! Morte jurãșiloru!” Alta mai calmã este semnatã: „Grupulu de avant-gardã alu Londrei”.

—x—

Muzica militarã va cânta mâne pe promenada de josu. Inceputul la 5½ ore d. a. Programa este următoreã: 1. Schil: „Das echte Wiener Blut”, marșu. 2. Wallace: „Maritana”, ouverturã. 3. Conte Wurtem-

cea plăcutã și vioiã și apoi amēda cea splendidã iniurã asupra lui Felice, încotru către sfârșit le facu óșpeșiloru și pe placu, cântându-le o fantasiã pe pianu. Aplause călduroșe armarã melodiei, — apoi pãrãsi casa fôrte voiosu.

Totuși are Bernard dreptu, gândi elu, e ceva electricitãtoru în aplausele ómeniloru. Firesce, oa acesta a fostu unu publicu cunoscetoru de artã, alta însu e o mulțime întunecată. Dér deoã mi-a succede să o electrizeșu și pe acosta, să o înaltu...?

Perdutã în visurile aceste, ajunsã acasă, și se tređu de-odatã față în față cu Bernard.

— „La naiba, frãțioare, unde ai fostu astăzi ziua întregã, am fostu la tine, oa să mai fleoărimu deoã așa o orã, dér mi-s'a spusu, oa ai lipsitu totã ziua de acasă”.

Felice îi povesti totul.

— „Fôrte bine”, răspunse Bernard, „dér, precum se vede, nici tu nu simți plăcere de a te reñtorce acasă, vino să ne mai preumblãmu timpu de o orã, căci mi i temã de divanulu celu parfumatu... Ce cu-

geți, mi-am vëduțu astăzi din nou dama mea din oestiune”.

— „Pe cine ai vëduțu?”

— „Pe nime alta, decâtu pe fosta mea alesã, de care-ți povestii erã. Inchipuesce-ți, astăzi intrându la domnul Ewald, am datu de-odatã în salonu cu ochii de dēnsa. Eu mă oprii înainte-i oa petrificatã. Ce-i dreptu, ea e și frumoșã, de te pune în uimire. Ea început a ride naivă, când mă recunoscu, și mă salutã ca pe unu cunoscutu vechiu. Familia întregã o adorēzã, domnișorele din casã o iubescu peste mēsurã. Ea vine din Dresda totu la două șeptemãni, numai oa să cerceteze familia acosta, — deși eu nu înțelegu, oa o atrage în familia acosta. Revederea m'a adusã în neliniște, nu o mai potu nega, căci damele nobile au manierele loru deosebite de a atrage”.

Felice îl ascultã numai pe jumētate, și oa tocmai să vorbēșca ceva, îl întrebã:

— „Dér cine e persoãna acoșã?”

— „O baroneșã, — altcum numele nu are da a face, și vei înțelege, oa așu fi fôrte indiscretu, deoã și-așu spune numele.

Dér ea este o femeie cu stare demnã de invidiatu; e vëduvã, neatērnãtore, frumoșã, tinērã și avutã — numai și érã numai — prea eșcentricã”.

— „Dér mai iubesci o tu?”

— „Mai șoii? Nu așu sta bunu pentru esta. dér mă temu, oa ea are alte gãnduri. O inșoiti până la hotelu, și acolo imi declarã, oa a aflatu ce a căutatã la mine de gēba: iubire, și anume așa, după cum visa dēnsa. Șoii bine, oa ómenii, cari s'au iubitã odinióru, suntã fôrte șoieri și confidentiali când se reñtēlnescu oa prietini. Eu am făcutu altcum și esperiența, oa femeile au în astfelu de întâmplãri o deosebitã plăcere de a ne istorisi despre urmașii noștri”.

Felice dëdu diu capu. „Domne mulțumescu-ți, oa nu cunoscu felulu acoșã de femeie; față de astfelu de femei numai iubire nu așu pute nutri”.

— „Șoii tu de bunã sēmã, oa dama ta cu vēntrariulu și mănășu nu e una ca acoșeã?”

— „Potu jura! Ea e ființa cea mai idealã, ce și-o potu inchipui fantasia, ea e musa mea încorporatã”.

— „Dér apoi pentru ce nu o iai în cășetoria?”

— „In cășetoria? O, eu peste totu nu mă voiu însura nici când! Și ce să facu eu cu familiã? Grijile familiare, lucrurile dîlnice suntã mórtea dragoste. Dragostea mea e steaua, lucēșerulu, ce imi lumineșã calea vieței mele, și nici când nu o voiu preface în foculu ce arde în vatrã?”

— „Tu te-ai potrivit de minune cu baroneșã mea, care are păreri de totu înrudite cu ale tale. Ca să-ți spunu, mie încã mi-ar conveni așa o dragoste pe unu șosou de vērã, dér pe unu timpu îndelungatã totuși m'așu folosi mai bine de foculu celu din vatrã, decâtu de celu din lucēșerulu!”

— „Cu totul altfelu ai judeca, să fi artistu!” îi răspunse Felice cu vioiciune. „In sfârșit in casulu meu nici nu potu fi vorba de o cășetoria, căci ea dela început mi-a spusu, oa de asta să nu vorbimũ”.

— „Luorulũ tēu întregu imi pare că-i numai o povestẽ”, observã Bernard. „Dér trebuie să șoii, oa noi pãmēntenii trebuie

berg: „Verlobungstoaste“, valsu. 4 Wagger: „musica de nuntă și cântecul miresei“ din Lohengrin. 5. Starok: „Salutare nocturnă“. 6) Härtl: „Fliek Flok“, pout-pouriu.

Răsboiul franco-siamez.

Fără veste și cu adevărat peste noapte, a izbucnit între Franța și Siam războiul; două vase de război franceze — ni-au spus telegramele — au vizitat de oclă întâi „Inconstant“ și a doua oară de cl. întâi „Comète“ au forțat în ziua de 14 Iulie intrarea râului Menam, trecându acasă bariera sub focul forturilor siameze și răspundându acestor focuri cu succes. Cele două vase franceze au ancorat apoi în fața capitalei Bangkok, în apropierea ambasadei engleze.

Soirile englezești, probabil venind din isvor siamez, asigură, că Francesii nu s-au gândit abia cu o zi mai înainte, că războiul lor de război nu vor intra în războiul Menam și că nu se va părăsi calea negocierilor amicale pentru rezolvarea greutăților existente. Aceste afirmări stau însă într'o contradicție cu declarațiile hotărâte pe care le-a făcut nu de mult secretarul coloniilor d-lă Delcassé înaintea Camerei franceze și e mai degrabă de crezut, că guvernul francez a voit să folosească diplomația orientală trăgându la sine deciziunile consiliului de miniștri siamezi prin apariția vaselor sale de război în fața Capitalei și a palatului regal.

În adevăr, îndată după forțarea râului Meram, consiliul siamez s'a întrunit și hotărâse ce va fi de făcut acum.

Astfel d'ér guvernul francez ar fi în ajunul unui nou război colonial. După numărul de astă dată li este un stat de o întindere de 13.200 miluri pătrate, numărându 5.750.000 de locuitori, avându armată de 12.000 de oameni, instruiți de ofițeri europeni, și o flotă de două vase pe care pe elice și șese canoanieri cu 23 de canoanieri.

Cu toate aceste puteri însă e probabil, că Siamezii nu vor pune o rezistență prea mare. Faptul, că două vase franceze mici au isbutit, fără pierderi prea mari, să treacă bariera râului la Piknam sub focul forturilor siameze e o dovadă destul de înalță. Vasul „Inconstant“ are patru tunuri grele de 14 centimetri, ér „Comète“ are de asemenea două tunuri grele de 14 centimetri, deose și două tunuri revoluționare. Cu aceste arme puține au sfidat Francesii artileria de sigură destulă de grea a forturilor, ba au pierdut și apărările acestor forturi pierderi relativă multă mai însemnate. Siamezii au avut deosebi douăzeci de morți și doisprezece răniți, pe când din partea Francesilor au căzut

numai trei morți și doi răniți. Avarii se pare că n'au suferit vasele franceze, de ore ce încă acesta s'ar fi întâmplat, și carele engleze n'ar fi lipsit de a da și acestu amănunt.

Paris, 16 Iulie.

Diarele reclamă o discuțiune serioasă în afacerea Siamului și o acțiune energetică fără preocupare de recriminațiunile pressei engleze.

Guvernul a transmis residentul francez din Bangkok ordinul de a protesta în contra actului necalificat al Siamezilor, cari au bombardat bastimentele franceze, violându dreptul ginților.

D-lă Deloncle, care va interpela Marti, va cere o represiune sigură și energetică.

Se crede, că d-lă Develle va răspunde că guvernul e hotărât a pretinde Siamezilor recunoșterea drepturilor Franței și reparațiunea cuvenită.

„La Cocarde“ dice, că d-lă Prévost Delaunay va interpela în privința activității d-lui de Blowitz, corespondentul ziarului „Times“.

Elu va cere ca naturalizarea să fiă anulată.

Programa școlilor române din Brașov.

A apărut „A 29-a programă a gimnaziului mare public română de religiunea ort. răsarită din Brașov, și a celorlalte școle secundare și primare împreunate cu gimnaziul, pe an. scol. 1892—3, publicată de Direcțiunea școlilor medii“. Cuprinsul: 1) Ortografia latină în raportul ei cu școala, de prof. N. Pilțiu. 2) Date școlare, de Direcțiune. Din partea a doua estragemu următoarele date:

La gimnaziu au funcționat în cursul anului școlastic 10 profesori ordinari definitivi, 1 provisor și 1 suplent; la școala comercială: 1 catechet, 9 profesori ordinari defin. și un profesor provisor (care în semestrul al II lea a fost suplinit prin alții), ér catedra de limba franceză și română, fiindu vacantă, s'a suplinit. Ca profesori secundari: 1 defiu. pentru cântări, 1 supl. pentru gimnastică, ér catedra de desen, fiindu vacantă, s'a suplinit. Catechetu pentru școlarii gr. cat.: pár. capelanu George Tomașu din Tohanul vechiu; medicu: Dr. G. Baiulescu.

Limba franceză s'a propus ca studiu facultativ pentru școlarii din clasele III—VIII gimn., ér pentru școlarii din cl. III și IV reală și I, II, III comercială ca studiu obligat. În anul acesta s'a introdus ca studiu facultativ limba italiană, care a fost propusă în școala com. de prof. Ars. Vlaicu, ér în gimnas. super. de prof. P. Budiu.

Societatea de lectură a studenților dispune de 998 fl. 58 cr., capitalu elocată

la „Albina“; biblioteca constă din 1101 volume. Stupendiștii în școlele medii au fost 17, ér 4 au fost întreținuți în internatul Cristureanu.

Fondul pentru ajutorarea școlarilor săraci, ori bolnavi, cu finea anului constă din 1273 fl. 59 cr. — Fondul „Balașa St. Blebea“, pentru premiarea școlarilor distinși în musică, constă din 262 fl. 34 cr.

Biblioteca școlilor medii conține 4840 opuri în 5787 tomuri și 1749 fasc. Cabinetul fiscal posedă 203 aparate în valoare de 1395 fl. 80 cr.

Numărul școlarilor: În gimnaziu 273, dintre cari 235 Români gr. or., și 31 Rom. gr. cat., 1 Sașu, 3 Jidani. În școlele reale 119, dintre cari 103 Rom. gr. or., 8 Rom. gr. cat., 2 Sași și 6 Jidani. În școala comercială: 58 Rom. gr. or., 7 Rom. gr. cat.

Numărul totalu altu elevilor dela școlele medii 454; dintre aceștia 91 sunt din Brașov, 71 din comit. Brașovului, 265 din alte comitate, și 27 din România.

Numărul totalu altu elevilor dela școlele române din Brașov, împreună cu elevii școlei elementare capitale, a fost de 1163. mai multu cu 110 ca în anul precedentu.

Persecuțiunile guvernului ungurescu.

Din comitatul Huniadori ni-se comunica următoarele:

Inspectorul r. din Deva a adresat Oficiului protopopesu gr. cat. din Grădisce unu ucazu, care tradus pe românesc este următorul:

Nr. 1828—1893.

M. On. Oficiu protopopesu gr. cat. în Grădisce.

„Eșcolența Sa ministrul r. de culte și instrucțiune publică, cu ordinațiunea de dno 30 Iunie Nro. 20,886, ordonându prin Ill. Sa Episcopul gr. cat. alu Lugoșului suspendarea momentană dela oficiul învțătorescu a lui Nicolae Trimbitoniu, învțătoru în Grădisce, care stă sub acuză de agitare contra națiunei (nemzet ellenes), din partea mea încă mă adresez către M. O. D.-V., ca pe numitul de-odată să-lă opriș momentan și dela conducerea asilului de copii de vară și în locul lui să binevoii a-lă suplini cu unu conducătoru de asil corespunătoru.“

Deva, la 9 Iulie 1893.

Pentru inspectorul r.

Boga Karoly, subinspectoru reg.“

Atâta de-ocamdată. Ce va mai fi, vom vedă. Consistoriul episcopescu din Lugoș a aș bată acestu ucasu, și a început și din partea sa să investigate.

Coresp.

N. venim încă informațiunei mai detaia: e asupra acestui nou casu de volnică. Așteptăm însă să ni-se dea lămuriri mai amănunțite, căci precum se vede, casul e forțe gravu și stă în legătură cu marea cesțiune de autonomiă a școlilor noastre.

Situațiunea financiară în America.

Congresul americanu este convocat, pentru ziua de 17 Augustu, în sesiune extra-ordinară, sesiune care e consacrată în specialtă discutărei Biel-ului Sherman.

Seriositatea cu care guvernul Statelor-Unitate consideră starea monetară, reese deja din chipulă cu care nevoia unei sesiuni extra-ordinare este recunoscută.

Ast-felul guvernul americanu dice, că cauza pentru care convoca congresul în sesiune extra-ordinară, este ca să scape țera de unu pericolu și o nenorocire iminentă, în care au vărto legi financiare nechibzuite. Proclamațiunea președintelui Cleveland, prin care convoca pe deputai și senatori în sesiune extra-ordinară, e și mai categorică; ea sună astfel:

„În toate cercurile comerciale domnesce oca mai mare panică cu privire la

finanțele noastre; actuala situațiune financiară este detestabilă; ea a cauzat deja destule pierderi neguțătorilor și amenință a paralisa totă mișcarea comercială, a ruina pe moșieri și în specialtă pe muncitori.“

„Cauza acestei triste stări de lucruri sunt legile noastre financiare, cari sunt cu totulă detestabile, și aceste legi trebuie numai decâtu revocate.“

„De aceea eu, Grover Cleveland, președintele Statelor-Unitate, declar, că convocarea corporilor legislative, în sesiune extra-ordinară, e iminentă, pentru ca deputaii și senatorii să scape țera de pericolu și nenorociri.“

Literatură.

În tipografia A. Mureșianu din Brașov a apărut „Arta de a trăi“, de Stugau (August von Schmidt). Traducere liberă de Ieronimu G. Barișiu. Formatu esteticu, tipar curat. Mărimea 203 pag. Prețulu 50 cr. sau 1 coronă. Traducătoru și-a dedicat opul în memoria iubitelor săi părinți George Barișiu și Maria Barișiu năso. Velisară. — Cetitorilor noștri le este cunoscută valoarea recontestabilă a acestui op, în care pentru toate împrejurările vieții găsim o puternică și convingătoare povățuire, un îndreptaru sigur în calea spre virtute și o încurajare puternică în luptele vieții. Recomandăm această carte familiilor românești, cari vor găsi în ea bogată comoră de învățaturi morale și consolățiuni. Se află de vândare, în librăria N. I. Ciurcu, Brașov.

Sciri telegrafice.

Budapesta, 19 Iulie — În câteva zile s'astéptă se apară ordinul prin care se oprește în Ungaria esportul nutrețului pentru vite.

Parisu, 18 Iulie. Guvernul a adresat Siamesilor unu ultimatu.

Mulțămire publică.

Pentru numărósele dovezi de condolență cu ocaziunea înmormântării neuitatei mele consorte, imi exprimă sincerile mele mulțămiri tuturor amicilor și cunoșciților.

Tot-deodată mulțămescu și d-lui G. Tutschek, anteprenor de pompe funebre, pentru îngrijirile luate cu ocaziunea înmormântării.

Laurențiu Maximilianu.

DIVERSE.

Diurnele deputaiilor. Cele mai mari diurne au deputaii din Statele unite și din Franța. Statele americane dau unu deputat 5000 dolari pe an, plătiți în rate lunare, apoi spese de călătoriă de 50 finioi pe chilometru și 50 măro pentru alte spese. Franța dă deputaiilor câte 9000 franci pe an, călătoriă gratis în cl. I. Ungaria dă 4000 măro, 800 florini bani de cvartir, unu abonamntu ieftin pe oăile ferate și privilegiul, că deputaii potă folosi o clasă mai superioară pe trenu, ca cum e taxa de pe bilet. În Svedia oca seniorilor nu primesce nici o plată, camera însă dă 1300 măro pentru sesiune. România dă 25 franci pe zi. Bulgaria și Elveția câte 16 măro pe zi. Norvegia dă 13 măro, în casu de bolă îngrijire gratuită, băile, medicina sunt gratuite. Deputaii din parlamentul germanu nu primesc nici o diurnă, ci numai călătoriă gratuită pe oăile ferate până la Berlinu. Totă asemenea și deputaii Angliei și ai Spaniei nu primesc nici o diurnă.

Dr. Sterie N. Ciurcu

Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetu de consultațiune cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena.

Consultațiun și prim corespondență.

Proprietaru: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Gregoriu Maior.

ne interesăm de relațiunile persoanelor iubite.“

— „Și pentru ce? Eu sunt convinsu, că eu mă iubesc, deci o ador; când mă văd lângă ea, mi-se pare, că produc cele mai frumoșe acorduri pe pian. O, între ai nu există nici oca mai mică vibrare de sentiment falsu — totulă e o armoniă de ferioare armonizată.“

— „Ei, și încă nu vă vedeți, încă sunteți departe unulu de altul?“

— „Atunci ne bucurăm, gândind la zile petrecute în ferioare și la acele ce ne așteptă în viitor; seu, că ne întâlnim îndată, îndată ce-i este ei ou putință, ca să mă vezi, și fiindcă putință această o pôte aveți, așa-care di, eu sunt în hă-care di ferioasă, ougândând la ea și așteptându-o.“

— „Cum, tu nici nu-i sori, și nici nu vorbiți nimic despre ea?“

— „Nu — Dă-mă feresc! Dér la ce? Vorbesc cu chipulă ei, care-lă portă în inimă și seu, că ougetele ei sunt la mine. Eu nu scriu prea bucuroș și apoi o scriu scrisă, nici când nu pôte spune ceea ce simțim.“

— „Vericule, să nu mi-o iai în nume rău, dér întrăga istoriă se pare a fi

forțe nesănătóasă. Nesănătóasă pentru tine, căci te n'oujură cu unu vis, ce se împotrivesce vieții reale. În urmă urmelor noi totuș trăim în lumea realității și trebuie să trăim, ér nu să visăm — omul trebuie să fiă cu minte!“

Felice tăcu morosu. Era năcăjit, că a descoperit atâtu lui Bernard. Dér de-odată îi trăsni prin minte gândul: „Ea e aici, ea mă așteptă!“

Inima îi palpita mai tare. Inchipuirea, că Nora ar fi în apropiere, îl silil să se gândescă la plecarea către casă, deci însoși pe verulă seu până la hotelu și se grăbi spre casă.

Nimic nu se mișca în grădină. Elu alergă pe scara verandei în sus și pipă prin întuneceime, ca să afle iverulă uși. Mirosul de trandafir umplea veranda. Simțulu de dor și neastăpăr îl făcu să suspine, dér se vădu desamăgitu, căci suspinului nu-i urmă nici unu răspuns. Atunci auși în apropiere foșnetu de vestminte de mătăsu, două mâni moi se înolăciră în giurulu gâtului:

„Nora!“

Felice simți buzele ei ardetore pe ale sale.

(Va urma.)

Cursul la bursa din Viena.

Table with exchange rates for various currencies and commodities like gold, silver, and bonds.

Table with exchange rates for Austrian and German currencies and commodities.

Table with exchange rates for London (sterling) and other international currencies.

Cursul pieței Braşov.

Table with market prices for various goods like flour, oil, and other commodities in Braşov.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Braşov, Strada Porții Nr. 4. Colțul Târgului boilor.

Recomandă on. publică la casuri de morțe, aşezământul său de înmormântare bogat...

Comisune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic...

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și de lemn de ștejar.

Depou de cununii pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai...

Comande întregi se execută prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți în străinătate.

In fine recomandă și biroulă meu mijlocitoră procedând cu cunoscuta-mi soliditate.

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

1-*

Anunțiu

Se caută un conceptist vocațional cu praxă, în cancelaria subscrierului...

Dr. Enea Draia, avocat Abruđ (Abrudbánya).

180 1-3

Se caută 2 învățeți

în prevăliile cu marfă de modă mixtă a subscrierului...

177.2-3

B. Popovici Hațeg.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrierului administrațiunii. In cazul publicării unui anunțiu...

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Maiu 1893.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Braşov, and other regional lines.

Nota: Numerii încadrați cu linii grise însemneză orele de noapte.